

ALKF XXIII Suvāžīavimui 2008.XII.28 Sydņējue Sydņējauš Parapijōš Pranešīmas

Atstovai iš Sydņējauš: Antanas Kramilius ir Pranas Andriukaitis

Kaip ALKF žīnoma Sydņējue buvo īsisteigusi Sydņējauš Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija. Pagal nusistovējusī tīvarkā šīos organizācijas īlgametis pirminīnkas Antanas Vinevičius buvo ir ALKF atstovs Sydņējue. A. Vinevičius atstovavo Sydņējue Federācijas leidižiamā "Tēviškēs Aidus". Vēliāu, mirus A. Vinevičiui, tā darbā laikīnai atliko Alius Burneikis ir Antanas Kramilius.

Prie Katalikų Kultūros Draugijos veikē ir Parapijōš Komitetas. Vienoje ir kitoje organizācijō tie patys žmōnēs. Išvengus duplikācijas ir tēstinumo abiejū organizācijū Parapijōš Komitetas buvo īnkorporuotas į Katalikų Kultūros Draugijā. Parapijōš Komitetas organizuōja pamaldū ir rekolekciū tīvarkā pagal susitarimā su kun. J. Petraičiu Adelaidēje. Pamaldū tīvarkā ir visus religīnus reikalus tīvarko pirminīnkē Danutē Ankiēnē. Katalikų Kultūros Draugijā atsakinga už organizāvimā Kaziuko mugēs pē šv. Kazimierā. Tai vienītelis pajamū šaltinis. Atsīdarius vartams į Lietuvā Katalikų Kultūros Draugijā pasiuntē kelīs šīmtus labdaros siuntīniū į Lietuvā per ALB Sydņējauš Apīlinkēs valdybā ir vēliāu suorganizavo trīs talpīntuvus kaip Katalikų Kultūros Draugijā.

Mirus prel. Petruī Butkui 1993 m. lietuvius aptarnavo kun. Povilas Martuzas. Likēs tuščias butas Lewisham gimnazijōje buvo paruoštas kitam lietuvīui kunigui. Deja jo neatsirado. Buvo atvykēs kun. Ričardas Repšys MIC, kalbantis angliškai sutiko atvažiuoti. Kolegijōš direktoriūs buvo pažadējēs ir darbā kolegijōje. Kun. Repšį neišleido Marijonū kongregācijā. Jis šiandien jau dirba Amerikōje.

Pakīlus persiuntimo išlaidoms ir pareikalavimo iš bendruomenēs teko šīā siuntīniū akcijā uždaryti. Paskutīnius trīs talpīntuvus siuntēme kartu su Melbourne Katalikų Moterū Draugijā per Melbourne. Pagrīdinīs šīū jungtīniū organizācijū rūpestīs īšlaikyti pamaldas lietuviams Sydņējue. Šīuo metu, vienā kartā į mėnesį, sutiko aukoti Mišias kun. Jonas Stankevičius. Naujas parapijōš klebonas David Vaughan leido lietuviams turēti pamaldas vienā kartā į mėnesį. Parapijōš salēje īrēngē užkandīnē po jū mišīū nuo 11 val. ir lietuviams pasīdarē jī neprieinama. Tradicīnē Kaziuko mugē paliko be pastogēs. Neturīnt lietuvio kunigo ir mažējančio skaičiaus tīkīnīniū pamaldos yra rimtas pavojus, kad Bažnyčios vadovybē galī lietuviškās pamaldas uždaryti. **Antanas Kramilius**

Sydņējauš Lietuvių Moterū Gyvojo Rožinio Būrelio Pranešīmas

1978 metais Alfōs Savickienēs rūpesčiu buvo suorganizuosas Gyvojo Rožinio Būrelīs.

Tīklus šīo būrelio, kuriam priklausē 18 moterū, rinkītīs A. Savickienēs namuose kas mėnesį kalbēti Rožinī. Narēs īsipareigojo kiekvieno subuvimo dienā aukoti po \$10.

Per 26 metus iki 2004 m. gruodžio mėn. buvo sukaupā \$51,689. Į šīā sumā īskaityā 1944 m. \$5000 Kazimiero Butkaus auka su sąlyga per vysk. Antanā Vaičiū paremītī Telšīū vyskupijōš našlaičius ir senelius. Iš šīū pinigū stambesnēmīs sumomis paremā sekančios institucijos:

Šv. Kazimiero Kolegija Romoje	\$ 5,085
Išleisti du kunigai P.Amerikōje - Delgato ir Masquanda	2,495
Telšīū Kunigū Seminarijai	6,095
Kardinolui V. Sladkevičiui	1,332
Kauno Kunigū Seminarijai	1,500
Kauno Karitui	1,560
Tēviškēs Vaiko Namai Marijampolēje	6,000
Pažaislio Vienuolynui	2,950
Seselēs Nijolēs Sadūnaitēs Globos fondui	7,400
Labdaros siunta į Lietuvā 1998-2004	1,157
Viso stambesnēmīs sumomis	35,574
Smulkesnēmīs sumomis įvairiai labdarai Lietuvoje	16,115
Viso	51,689
Pasiūsta į Lietuvā 2005-2006	200
Pasiūsta į Lietuvā 2007-2008	2,035
Viso pasiūsta	\$55,724

Pirminīnkē Alfa Savickienē. Knygas ir visā organizācinī darbā atliko Danutē Ankiēnē. Tai nėra kitos tokios organizācijas, kuri galētū lygītīs šīam būrelīui iš kurio yra dar likē 6 moterys maldai ir aukai gelbēti vargstančius ir alkanus. Už Alfā Savickienē pranešimā padarē Antanas Kramilius.

Mielieji,

Prieš tūkstantį metų analuose įrašytąjį Lietuvos vardą ne kartą teko ginti krauju ir prikelti valstybingumui.

Visuomet būta pasiaukojančiai ją mylėjusių, kurie net ir šaltuose istorijos bunkeriuose nepaliovė tikėję laisvos, nepriklausomos ir demokratiškos Lietuvos Respublikos ateitimi.

Tai pirmiausia - Lietuvos partizanai, palikę mums didingą pokario epochos dokumentą - Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos vasario 16-osios Deklaraciją.

Neįmanoma jiems priylgti, tačiau galime išlikti garbingais, kad jų neišduotume. Nuoširdžiai sveikinu Jus Lietuvos Valstybės atkūrimo dienos proga.

Pagarbiai,

LR Seimo narė, Vilija Aleknaitė-Abramikiene

Atsimainymo šviesa

(II gavėnios sekmadienis; B)

Pr 22, 1-2. 9- 13. 15-18; Rom 8, 31-34; Mk 9, 2-10

Prieš keletą dienų Jėzus savo mokiniams kalbėjo apie savo kančią. Savo apaštalamis jis sakė: „Reikia, kad žmogaus sūnus daug kentėtų, būtų seniūnų, aukštųjų kunigų bei Rašto aiškintojų atmetas, nužudytas ir po trijų dienų prisikeltų“ (Mk 8, 31). Šiais žodžiais Jėzus atskleidžia žmonių išganymo kelią. Tačiau kryžius ir kančia tėra tik viena medalio pusė. Savo mokiniams Jėzus nori atskleisti galutinę kančios prasmę. Evangelija liudija, kad Jėzus savo mokinius nusivedė ant aukšto kalno. Nė vienas evangelistas to kalno neįvardija, bet Tradicija žino, kaip jis vadinamas. Tai Taboras. Jis Ezdrelo no lygumoje iškilęs tarsi didžiulė piramidė. Nuo kalno viršaus, žiūrint į Vakarus, matyti Viduržemio jūros mėlynė, o Rytuose plyti didžiulis Genezareto ežeras. Atsimainęs Kristus atidengia apaštalamis dangaus kertelę, kad jie nepalūžtų, kai matys savo mokytoją suimtą, kankinamą, mirštantį ant kryžiaus.

Sunku suprasti, kodėl Gerasis Dievas leidžia žmogui kentėti. Kančia yra visų žmonių palydovas. Mums atrodo, kad yra laimingų žmonių. Vis dėlto kenčia visi - tikintys ir netikintys, vargšai ir turtingi. Daug kas su pasigėrėjimu žiūrėjo televizijos serialą „Turtingi taip pat verkia“. Savo televizijos ekranuose kasdien matome prezidentų, premjerų, ministrų, parlamentarų iškilmingus veidus. Tė neapgauna mūsų jų sotūs, švytintys veidai. Juk ir jiems savas Jobo skundas: „Man paskirti mėnesiai, kupini

nusivylimo, mano dalia -naktys, pilnos širdgėlos. Guldamas aš klausiu „Kada atsikelsiu?“ Bet naktis ilga, ligi aušros neramiai vartausi“ (Job 7, 3-4). Nepavydėkime turtingiesiems: jie taip pat verkia.

Ypač skaudi kančia yra tų, kurie neturi vilties. Kristus, kviesdamas imti savo kryžių ir jį sekti, nepaliauja mūsų stiprinęs viltimi. Prie Lozorius kapo jis kalbėjo: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki mane, - nors ir numirtų bus gyvas. Ir kiekvienas, kuris gyvena ir tiki mane, neragaus mirties per amžius“ (Jn 11, 25-26).

Po Kristaus mirties apaštalai savo uždaviniu laikė ne tik tai skelbti Kristaus prisikėlimą, bet ir visų žmonių prisikėlimą bei atsimainymą. Šv. Paulius korintiečiams rašė: „Jei mirusieji negali būti prikelti, tai ir Kristus nebuvo prikeltas. O jei Kristus nebuvo prikeltas, tai jūsų tikėjimas tuščias“ (1 Kor 15, 16). Negalima žmogaus gyvenimo prasmės ieškoti vien kūniškuose malonumuose. Pasak Pauliaus: „Mūsų tėvynė danguje, ir iš ten mes laukiame Išgelbėtojo, Viešpaties Jėzaus Kristaus, kuris pakeis mūsų vargingą kūną ir padarys jį panašų į savo garbingąjį kūną ta galia, kuria jis sau visa palenkia“ (Fil 3, 20-21). Atsimainęs Kristus apaštalamis leidžia akimirksniui išgyventi atsimainymą, kuris įvyks mirusiesiems keliantis. Taboro kalno atsimainymą galime palyginti su malonių saulės spindulių tamsią rudens dieną. Jėzus pasirodo dangiškos šviesos nušviestas. Pasak evangelisto Luko, „Jo veido išvaizda pasikeitė, o darbužiai pasidarė skaisčiai balti“.

„Bažnyčios žinios“

TĒVIŠKĒS AIDAI ABN 59 479 733 423

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 03-83618745

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

Redaktorė Marija Augustine, email: mgestautas@hotmail.com

Dėl mažėjančių prenumeratoriū skaičiaus ir nuolat didėjančių leidybos išlaidų, prenumeratos kaina metams pakelta \$5- Australijoje \$50, užjūryje \$A95. Esame dėkingi visiems, kurie kasmet šalia prenumeratos paskiria aukā, ir kurie nepamiršta T4 savo palikimuose. Tokios visos aukos leidžia laikraščiu gyvuoti. Skelbimai už skilties vienā cm \$4.50. Užuojautos ir padėkos nuo \$25. Prašome čekius rašyti vardu "Tēviškēs Aidai". (Please write cheques in name of "Teviskes Aidai") Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimū ir pasirašytū straipsniū turimū neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

Kovo mėnesio šventės, atminimo dienos...

4 Šv. KAZIMIERAS, Jaunimo ir skautų patronas.

11 NEPRIKLAUSOMYBĖS atkūrimo diena - 1990 m. Seimas paskelbė apie nepriklausomos Lietuvos Respublikos atkūrimą.

25 Viešpaties APREIŠKIMAS Švč. M. Marijai - šią dieną Dievo siūstas angelas Gabriėlius pranešē Danguos nutarimā pasirinkti Marijā Jėzaus Kristaus motina.

LAISVĖS KOVŲ IR POLITIKOS MORALUMO PRIMATAS

Be jokios abejonės Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus kalba iškilmingame Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos Deklaracijos priėmimo 60-ųjų metų minėjime, kuris įvyko Vilniaus igulos karininkų ramovėje 2009m. vasario 14d., buvo kertinis renginio akcentas.

Didžioji salė buvo sausakimša. Garbaus amžiaus ginkluoto pasipriešinimo dalyvių gretos tolydžio retėja. Čia susirinko išlikusieji, deja ne visi, iš visos Lietuvos. Prezidento kreipinys į juos: „Brangūs Lietuvos partizanai ir Laisvės kovotojai“ buvo ne tik pagarbos, bet ir laisvės kovų veteranų indėlio istorinis įvertinimas.

Demokratijos ir tiesos sėklos ugdytinis

Valstybės vadovas kalbėjo: „Šiandien minime ypą svarbaus Lietuvos valstybės tęstinumui dokumento - Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos Deklaracijos - 60-ąsias metines. Susirinkome vedami istorinio teisingumo, pareigos Tėvynei ir žmogiškosios moralės.

1949 metų vasario pradžioje į Balandiškiio kaime esančią belangę kamaraitę susirinkę, o vėliau į Minaičių kaime įrengtą bunkerį persikėlę partizanų vadai atstovavo brandžiai ir sąmoningai tautos daliai. Jie gerai prisiminė savonorių kovas ir buvo patyrę okupantų žiaurumą. Todėl žinojo: laisvę reikia išsikvoti ir mokėti apginti, o demokratijos ir tiesos sėklas būtina puoselėti ir ugdyti.“

Tačiau ne tik man, bet ir kitiems renginio dalyviams su kuriais teko pasikalbėti, įstrigo atmintyje Prezidento žodžiai „Neginčijamai aišku viena: XX amžiaus viduryje Lietuvos partizanai buvo moralesni ir teisingesni, sąžiningesni ir vertesni pagarbos už tuomet pasaulį naujomis įtakos sferomis dalijusius didelių valstybių vadovus. Nes jie gynė savąją laisvę ir savąjį tikėjimą, puoselėjo teisingumą ir viltį. Todėl šiandien labai svarbu, kad jų gyvenimo pavyzdys ir puoselėtos vertybės bei idealai būtų perduoti jaunajai kartai ir tapę aiškiais gairėmis valstybės kūrybos darbe.“

Didžiųjų politikos lemtingos klaidos

Laisvės kovotojų moralumo fakto konstatacija versta verčia pakartoti keletą to meto istorijos momentų, kurie dažniausiai nutyliami arba nušviečiami tendencingai. Ne tik partizanai, bet ir didžioji Lietuvos gyventojų dauguma puoselėjo viltį ir tikėjosi, kad baigiantis Antrajam pasauliniam karui, Atlanto chartijos teiginiai: „1. JAV ir Didžioji Britanija nesiekia įsigyti teritorijų ar ko tikto. 2. Jos nesutiks su jokiais teritoriniais pakeitimais, prieštaraujančiais suinteresuotų tautų laisvai pareikštiems norams, 3. Jos gerbia visų tautų teisę pasirinkti valdymo formą, kokią šios nori; jos siekia atstatyti suverenines teises ir savivaldą tų tautų, kurios buvo

prievarta jų netekusios“ taps realybe ir Lietuvos nepriklausomybė bus atkurta.

Chartiją pasirašė JAV prezidentas ir Didžiosios Britanijos premjeras. Vėliau ir Sovietų Sąjungos atstovas. Deja, Atlanto Chartija paliko tik popieriuje kaip gražus, bet tuščias ketinimas. Šis faktas išryškina Lietuvos Laisvės kovotojų monumentalų moralumą ir tarptautinės teisės akivaizdoje. Jie tęsė laisvės kovas, žinodami, kad likę vieni vieni laimėti neturi jokios galimybės. Pareigos jausmas tėvynei ir suvokimas atsakomybės istorijai vertė keisti pasipriešinimo okupantui taktiką. Kovojo žūdami ištisą dešimtmetį...

Bene ryškiausiai Laisvės kovų moralumą patvirtina unikalus nacionalinės teisės ir, europarlamentaro V. Landsbergio nuomone, taip pat ir tarptautinės teisės unikalus dokumentas - LLKS Tarybos Deklaracija. XX amžiaus Europoje istorijoje nieko panašaus nėra buvę.

Moralumo pirmenybės patvirtinimas politikoje. Vadovaujantis moraliniais kriterijais, niekaip, niekada ir niekur nederėtų apeiti tylois Stalino-Hitlerio slaptosios suokalbio, padaryto Kremliuje 1939m. rugpjūčio 23d. Dviejų totalitarinių režimų komunizmo ir nacionalsocializmo vadeivos sąmoningai planavo didžiausią XX amžiaus nusikaltimą, pasidalindami Rytų Europos nepriklausomų valstybių teritorijas ir suplanuodami Antrojo pasaulinio karo pradžią.

Šių režimų politikos amoralumą neginčijamai patvirtina sovietų ir nacių ilgą laiką, net susirėmus mirtinose tarpusavio grumtynėse, vykęs atakalus slėpimas vadinamojo M-R pakto slaptųjų protokolų. Abu pseudosocialistiniai režimai tokiu būdu netiesiogiai parodė ir patvirtino viso pasaulio visuomenei darę sunkius, tarptautinės teisės smerkiamus karo ir genocido nusikaltimus.

Savo ruožtu šis faktas stipriai klibina Niurnbergo Tribunolo nuosprendžio teisėtumą. Neginčijamai akivaizdu, kad vienas nusikaltėlis teisė kitą nusikaltėlį. Ši problema Europos Sąjungos teisei jau ne nauja tik moraliniu požiūriu. Reikia tikėtis, kad bus ieškoma ir teisinio sprendimo.

Respublikos prezidentas užbaigė savo kalbą žodžiais: „Lenkių galvą prieš visus Lietuvos partizanus ir Laisvės kovotojus, kurie savo gyvybę paaukojo Tėvynei. Nuoširdžiai dėkoju visiems kovotojams, sulaukusiems nepriklausomos valstybės atgimimo, už žygdarbių, atlikta Lietuvai ir visiems mums!“ Šis pasakymas vertintinas kaip moralumo primato politikoje patvirtinimas. **Edmundas Simanaitis**

Vasario 16-toji yra ir liks gairė,
Kuri ženklina ir nušviečia mūsų istoriją -
LIETUVOS ATGIMIMA, VALSTYBĖS PRISIKĖLIMA.
Tegul ji suvienija tikėjusius ir abejojusius,
tegul ikvėpia visus darbo žygiui
vardan mūsų vienintelės Tėvynės!
(autorius ne*inomas)

Kas teikia vilties krizės akivaizdoje?

Šalį apėmus nelinksoms krizės nuotaikoms, įvairių rajonų gyventojų „Valstietis“ teiravo, kas juos guodžia, kas ramina ir teikia vilties šiais nelengvais laikais.

Algis Perednis, ūkvedys (Lapelių k., Širvintų r.)
Nuo krizės „stogas dar nevažiuoja“, tačiau nieko gero nelaukiu. Liūdniausia, kai rajono centre pro darbo biržą pračini ir pamatai, kiek žmonių ten ateina. Jiems sunku sulaukti kažko gero. Mane guodžia tik tai, kad dirbu ne privačioje įmonėje, bet biudžetinėje įstaigoje. Čia stabilumu daugiau. Jei algą ir apkarpyt, tai bent jau iš darbo, vilios, neatleis.

Juozas Rimkus, Kelmės r. savivaldybės Žemės ūkio skyriaus vedėjas
Dėl ateities didelių baimių tikrai neturime. Žemdirbių veidai kiek rūskanoti, nes atsiranda mokesčių, bet tai - trumpalaikiai šešėliai. Baimės ir emocijos viršų imti pradeda tuomet, kai žmonėms trūksta informacijos. Mes nuo pat pirmųjų naujosios Vyriausybės žingsnių ėmėme aiškinti savo žemdirbiams kas ir kaip, į susirinkimus kvietėme tais klausimais daugiau galinčius pasakyti specialistus. Mūsų žmonės šiandien nebesako, kad nereikia mokėti mokesčių. Jie supranta, kad tai - ir jų senatvė, ir gydymas... Manau, kiekvienas, kuris turi informacijos, ras išeitį iš padėties ir toliau ūkininkaus. Man kelia nerimą tik patys politikai, Seime kuriantys visokias opozicijas ir visą kaltę už pasaulinę krizę verčia valdantiejiems. Jiems siūlyčiau pasižiūrėti filmuką apie Mauglį. Jame rodoma, kaip sausros metu prie upelio sueina ir kiškiai, ir liūtai, nes jie supranta, jog tik šitaip galima visiems išgyventi. Šiuo metu visą pasaulį ištiko „sausra“, ir tik darniai sutardami ją sėkmingai įveiksime.

Vytautas Jurkevičius, pensininkas (Gelvonai, Širvintų r.)
Esu gimęs karo metais. Mano vaikystė prabėgė nepriekšliu, kolchozų kūrimo, trėmimų laikais. Tai buvo baisus metas. Dabartinės krizės nepalyginsi su tais išbandymais, kuriuos Lietuvos žmonės teko išgyventi prieš 50-60 metų. Krizė yra laikina, ji tikrai praeis, ūkis vėl atsities. Mums, pensininkams, dabar lengviau. Gauname kad ir nedidelės, bet stabilias pensijas. Sunkiau jaunoms šeimoms, auginančioms vaikus, pasiėmusiems dideles paskolas. Jei tokioje šeimoje kuris nors netenka darbo - verstis labai sunku. Aš vilios, kad mūsų valdžia pagaliau sumažins beatodairišką ir dažnai nepagalvotą diržų veržimą, suteiks daugiau galimybių žmonėms užsiimti smulkiuoju verslu. Pavyzdžiui, neprotinga buvo idėja

būtent dabar įvesti kasos aparatus turgaus prekeiviams ar kištis į patentininkų veiklą. Valdžia turi tokius žmones ne papildomai apspunkinti, bet skatinti dirbti. Vyriausybė turėtų džiaugtis, kad žmonės dirba, kažkaip išsilaiko, o ne stoja į eilę prie darbo biržos.

Kęstutis Svidras, kooperatyvo direktorius (Pasvalys)
Susispaudėme kiek įmanoma, mažiname išlaidas. Turime grūdų, kuriuos tiesime šalia statomai bioetanolio gamyklai. Ji turėtų pradėti veikti šį rudenį. Ir sunkmečiu ūkininkai augins javus. Jau dabar jie klausinėja, ar pirsime grūdus. Pavasarį bus geriau matyti, kokia kryptimi viskas juda.

Vida Dambrauskienė, kultūros namų vedėja (Čiobiškis, Širvintų r.)
Aš asmeniškai didelių sunkumų dėl prasidėjusios krizės iki šiol nepajutau. Tačiau aplinkui nuotaikos nekokios. Sūnus, dirbantis statybose, turėjo kelioms savaitėms išeiti atostogų. Vis dėlto esu kupina vilties, kad ši krizė ilgai neužsitęs, kad tą netikėtai atsiradusią duobę peršoksime. Labiausiai mane džiugina ir teikia vilties tai, kad žmonės į kultūros namus skuba kaip ir anksčiau, kad neiširo ansambliai, kad miestelio bei aplinkinių kaimų gyventojai ir toliau dainuoja, šoka. Niekas nepasakė: „Žinai, dabar neturiu pinigų, nuotaika bloga, tai ir negrosiu, ir nedainuosiu.“

Jonas Novogreckis, Šiaulių rajono vicemeras
Aš manau, jog situacija keisis ir gera. Visos krizės pračina, turės praieiti ir šita. Aš tikiu, kad tai, kas įrašyta į antikrizinį planą, bus įgyvendinta. Didžiausią nerimą man kelia neapykantą, masinę psichozę kurstančios jėgos, jos atskleidžia ir valdančiųjų viešųjų ryšių spragas, kai pirmą padaroma, o paskui bandoma žmonėms išaiškinti. Esu šiek tiek nusivylęs mūsų žemdirbiais. Kai turgaus prekeiviai pakėlė triukšmą dėl naujosios tvarkos, mūsų žemdirbiai, maniau, stos kitoje barikadų pusėje, išeis piketuoti prieš šios tvarkos bijančius prekeivius. Bet žemdirbiai pratyloje, nors būtent jų interesus gynė įstatymų naujovės, buvo siekiama, kad Lietuvos ūkininko, o ne Lenkijos produkcija pirmiausia atsiderėtų ant prekystalių.

Vladas Trakimavičius, vidurinės mokyklos direktorius (Musninkai, Širvintų r.)
Kadaise Romos imperatoriaus Neronas turėjo pasirašyti nuosprendį. Tada jis pasakė: „Geriau aš būčiau neraštingas.“ Šį posakį prisiminiau dabar, kai daug kur įsisiūbavo etatų mažinimas, ir vadovams tenka atleisti žmones ne dėl to, kad jie blogai dirba, o dėl to, kad išuštėjo iždai. Aš, kaip mokyklos direktorius, labiausiai džiaugiuosi, kad pavyko išsaugoti visą kolektyvą, neteko atleisti nė vieno žmogaus. Ir vilios, kad neteks priimti tokių sprendimų.

Vasarīo 15 d. šīs minējimas paminētas šv. Marijos Jūros Žvaigždēs bažnyčioje šv. Mišiomis. Kunigas A. Šimkus pasakē invocacijā šiai progai.

Minējimas buvo tešiamas Lietuvių namuose Teatro salėje. Inešamos vēliavos. ALB Melbourne Apylinkēs valdybos pirmininkas Paulius Kabaila visus pasveikino ir pakvietē Generalinē konsulā Australijojē Andriū Žilinskā.

Trumpoj, bet prasmingojē savo kalbojē jis paminējo, kad šīs Nepriklausomybēs Aktas pareikalavo daug aukų...

Atvykēs svečias A. Žibaitis iš Lietuvos buvo pakviestas paskaitai.

Jis sakē: "kad Nepriklausomybēs Aktas parašytas labai glaustai, bet kiekvienas sakinyas labai svarbus. Jo turinyas jums žinomas, tik prisiminkime pagrindinius dalykus. Svarbiausias Akto teiginys yra Nepriklausomybēs skelbimas su nurodymu, kokia bus valstybē. Lietuvos Taryba skelbia atstautanti, nepriklausomā, demokratiniais pamatais sutvarkytā Lietuvos valstybē su sostine Vilniuje ir tā valstybē atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvē su kitomis tautomis. Taigi Lietuva būsianti 1) nepriklausoma, 2) demokratinē, 3) su sostine Vilniuje, 4) atskirta nuo kitų valstybių.

Kitas Akto sakinyas paaiškina, kad valstybē bus valdoma per steigiamāj Seimā, kuris bus išrinktas demokratiškai. Ši Aktā 1918 m. vasario 16 dienā pasirašē 20 Lietuvos Tarybos narių.

Kas tie asmenys, sudarē Lietuvos Tarybā? Jie visi buvo gimē spaudos draudimo metais, t.y. XIX amžiaus antroje pusējē. Juos auklējō knygnešių dvasia, jie vaikystējē patyrē, kokia brutali yra caro valdžia, ir matē, kaip tėvai priešinosi caro valdininkams ir žandarams. Jų dauguma buvo baigē mokslus Rusijojē arba užsienyje. Tarybos nariai niekad nebuvo praradē ryšio su gimtine ir puikiai suvokē, ko trokšta lietuvių tauta, todėl jie visi vieningai sutarē - Lietuva turi būti nepriklausoma.

Tuo metu Lietuvas visuomenē jau buvo pasiekusi gana aukštā lygī ir jau turējo įvairių partijų. Pagal partiškumą Tarybā sudarē 8 krikščionys demokratai, 2 tautininkai, 2 socialdemokratai, 1 liaudininkas ir 7 nepartiniai asmenys. Tarybos pirmininku buvo išrinktas tautininkas Antanas Smetona, pirmuoju vicepirmininku - socialdemokratas Steponas Kairys.

"1917 m. gruodžio 6-7 d.d. Berlyne Antanas Smetona, Steponas Kairys, Jurgis Šaulys derējosi su Vokietijos vyriausybe dėl Lietuvos pripažinimo. Mat gruodžio mėnesī Vokietija pradējo derybas su Rusija dėl paliaubų ir kaizerio vyriausybei reikējo dokumento, kuriuo paneigtų Rusijos pretenzijas į Lietuvos teritorijā. Rusų delegacijojē buvo

Iš kairės- Kotlyna, Aisvydas, Martynukas ir Elena

Nepriklausomybēs 91-ojo

Prelegentas A. Žibaitis

lietuvīs bolševikas Vincas Kapsukas ir bandē įrodinēti, kad bolševikų pasiūlytas Lietuvos Nepriklausomybēs kelias yra tikras.

1918 m. sausio pradžiojē Lietuvos Taryba pergyveno krizē, nes prasidējo nesutarimai. Tarybos 4 nariai (S. Kairys, J. Vileišis, S. Narutavičius, M. Biržiška) laikinai pasitraukē iš Tarybos, 5 nariai pareiškē, kad reiktų rasti būdų atsakyti gruodžio 11 d. pareiškimo. A. Smetona, kaip provokiškos orientacijos asmuo, turējo atsistatydinti. Per tam tikrā laikā A. Smetonos ir S. Kairio grupēs rado kompromisā - čia didelį vaidmenį suvaidino Jonas Basanavičius, vyriausias ir garbingiausias Tarybos narys. Taip atsirado 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybēs Aktas, visus mus, lietuvius, vienijantis, visiems mums brangus."

A. Žibaitis - "Didžiojuos, kad tarp Nepriklausomybēs aktyvių rēmējų buvo mano senelis Antanas Razma, kuris paliko dokumentais pagrįstais atsiminimus apie šį laikā. Jis pasakoja, kaip Žemaitijos - Prūsijos pasienio žmonēs, ilgokai valdant kaizerinei valdžiai, buvo nuskurdinti, apiplēšti ir išvarginti, bet savo kariuomenei aukojō tai, ką tik turējo ir galējo. Mano tėviškējē ir aplinkiniuose

kaimuose žmonēs aukojō vokiškas markes, rusų rublius, rankšluosčius, kojines, medžiagā autams, marškinius, stuomenis, pirštines - jaudinantis sąrašas. Aukojō ir maisto produktų. Senelis rašo, kad per Jono Nausėdos vestuves Žaliarnių kaime Nikodemas Kurmis surinko 89 auksinius, t.y. vokiškas markes, ir kad leistų apvali suma, dar pats paaukojō 11 auksinių.

Istorikų darbuose randame daug faktų, ką nuveikē žymios asmenybės, diplomatai ir kariai. Bet konkrečiojē vietojē Nepriklausomybē rēmē, įtvirtino tūkstančiai lietuvių, kurių vardus, parvardes nuplūkdē užmaršties upē Leta. Džiaugiuosi, kad jums gerai pažįstamas Viktoras Baltutis iš Adelaidēs man padējo susirasti jo atsiminimų knygā. "Išsinešėme tik ilgesį". Šiojē knygojē radau nuotraukos kopijā, kur 1921 m. nusifotografavē Mikalojus Baltutis, Domininkas Jurjonas, Antanas Razma. Turiu įrodymų, kad jie visi sudarē Lietuvos kariuomenēs rėmimo komitetā, kad jie organizavo Ž. Naumiesčio apylinēsē aukų rinkimā (Ž. Naumiestis - 3 km nuo Prūsijos sienos, 7 km nuo mano gimtinēs). tuo metu Mikalojus Baltutis vadovavo Ž. Naumiesčio tarybai. (JB - Viktoro Baltučio iš Adelaidēs tėvas), Domininkas Jurjonas - mokytojas, Antanas Razma - mano senelis, ūkininkas.

Prie Žem. Naumiesčio Parapijos Namu 1921 m. iš kairės stovi D. Jurjono žmona, M. Baltutis, D. Jurjonas, giminaitē ir ūkininkas A. Razma

Sovietmečiu visaip buvo stengiamasi suniekinti Lietuvos Tarybos veiklą, paneigti Vasario 16-osios Akto svarbā. Marksovietiniai istorikai aukštino V. Kapsuko veiklą, net gynē Litbelo valstybēs sukūrimā. Ypač daug rašē apie 1917 m. gruodžio 11 d. pareiškimā, apie ryšius su Vokietija, bet nutilimos pastangos laimēti laiko, įsitikinti, kaip baigsis Didysis karas.

Sovietų valdžia labai stengėsi išmušti iš tautos atminties Vasario 16-osios datā. Mokyklose naktį iš Vasario 15-osios į 16-ąją būdavo įsakta budėti. Naktį paskambindavo ir klausdavo, ar viskas tvarkojē. Tekdavo naktį bent porā sykių apeiti mokyklā ir apžiūrēti, ar nėra ant sienų užrašų, šūkių, ar nėra iškeltos ant stogo trispalvės vēliavos. Koks kilo triukšmas, kai Šilutējē ant hidraulinių pavarų gamyklos kamino buvo iškelta trispalvė, o šalia buvo prižišta plyta su užrašu: "Mina". Išsiaiškino, kad vēliavā iškėlē du jauni gamyklos darbininkai, buvē 1-osios vid. mokyklos mokiniai. Mokykla buvo apkaltinta dėl blogo mokinių komunistinio auklėjimo. Ir vis tik žmonēs surasdavo būdų, kaip paminēti Vasario 16-ąją.

Daugiausia šeima tyliai paminėdavo šį istorinį įvykį, prisimindama senelių, tėvų praeitį. Nors stipriai trukdydavo, bet klausydavomēs užsienio radijo stočių. Tada Lietuva gyveno laukimo dvasia."

Baigdamas prelegentas pasidžiaugē, "Kaip gera, kad mes dabar gyvename laisvoje Lietuvojē. Nuostabu, kad mes taip gausiai susirinkome čia, Melbourne, paminēti istorinį Aktā. Dabar su pasididžiavimu galime kitataučiams prisistatyti: "Aš iš Lietuvos". Nors esame nedidelē tauta, bet pagal savo išgales dalyvaujame pasaulio istorijos, kultūros, meno procese. Man labai patinka žurnalas, kurį leidžia Pasaulio lietuvių bendruomenē, pavadinimas "Pasaulio lietuvis". Kiek prasmų

Nukelta į 5 psl)

Akto paminėjimas Melbourne

Melbourno jaunimas, ne tik rašinėlius siunčia į "Tėviškės Aidas", bet ir dalyvauja "Džiugo tunto" veikloje.

turi šie du žodžiai! Koks sudėtingas pasaulio lietuvių likimas! Ir vis tik kur mes bebūtume, ką beveiktume, svarbiausia mūsų vieta, kaip sako poetas Maironis:

*Ten kur bėga Šešupė,
kur Nemunas teka,
Ten mūsų tėvynė,
brangi Lietuva!*

(Kalba sutrumpinta - Red.)

Esame labai dėkingi už šią įdomią paskaitą svečiui Aleksandriui Žibaičiui. Sekė gausūs plojimai.

Po paskaitos buvo paskvastas Australijos Lietuvių Fondo pirmininkas Algis Šimkus. Jis padėjo jauniesiems "Tėviškės Aidų" korespondentams ir įteikė piniginius paskatinimus.

Lietuvių Skautų Sąjungos

Australijos Rajono vadas v.s. Henrikas Antanaitis, anglų ir lietuvių kalbomis, skautų vardu pareiškė padėką Australijos skautų vadams Alston Park AM ir John Ravenhall už pagalbą dėl apdraudimo mokesčių ir įteikė jiems iš Lietuvos skautų padėkos medalius.

Džiugu, kad nebuvo pamiršta ps. Zita Prašmutaitė, kuriai įteikta skautų Dukros Žymenio medalį už talkininkavimą skautų veikloje. Taip pat įteiktas padėkos medalis v.s. Narcizui Ramanauskui už 50-ties metų skautavimą.

Meninėj dalyje linksmai pašoko "Gintaro" tautinių šokių grupė, vadovaujama Gabrielės

Sveikiname Joaną Valaitienę su garbingu 90 m. jubiliejumi!

Kokie laimingi esam mes - Tiek turim išminties ir patarimų iš tavęs.

Kaip išvengti šio gyvenimo audrų, Dorai gyventi ir nedaryt baisių klaidų...

Dėkojam tau, brangi Mamyte, Ką, mes jau nemokam pasakyti, Už meilę tyrą gal neatmokam, Vis užimti būnam ir nespėjam rankas tau išbučiuot...

Savo namuose, apsupta šeimos ir draugų, vasario 22 d. Joana atšventė iškilmingą jubiliejų, kurį suruošė dviejų dukrų ir dviejų anūkių šeimos. Gražų šio garbingo jubiliejaus pasveikinimą atsiuntė Australijos priemiesčių parlamentaras.

Nuoširdžiai sveikiname su gražiu gimtadieniu! Linkime geros sveikatos ir laimės - kad sulauktumėte 100 metų!

Joana Valaitienė su savo anūkėmis, iš kairės, Neringa ir Vilija Mockutės.

Nuoširdžiai užjaučiame Jus ir visą lietuvių bendruomenę dėl Australija ištikusios gamtinės stichijos - gaisrų.

Šiais laikais gyvename taip, lyg nepastebėtume ir dažnai ignoruojame, jog ne mes esame šios žemės šeimininkai, o gamta.

Žmonės vis labiau okupuoja žemes, kur visada šeiminkavo gamtos jėgos. Tačiau gamta vis primena apie save, kad ir kokias technologijas ar apsisaugojimo priemones naudotume..

Nuoširdi užuojauta iš Lietuvos Jums ir visiems Australijos žmonėms, Vytautas Mikėlionis, TMID atstovas Australijai

Melbourn
Pensininkų Sąjunga
nuo masinio gaisro
nukentėjusiems
suaukojo \$855.

Visiems aukotojams
reiškia nuoširdų
ačiū. Ypač
dėkingas už dosnią
auką Lidijai
Petrusevičenei.
Albinas Miškinis

Zdanielės. Gražiai padainavo keturias dainas "Dainos Sambūris", dirigentės Gražina Pranauskienė ir Rita Mačiulaitienė.

ALB Melb. apyl. valdyba

padėjo visiems dalyviams. Minėjimas baigtas Tautos Himnu, po kurio tautiečiai tęsė malonų pabendravimą. Vasario 16-tosios minėjimo proga, Lietuvių Klubo svetainėje.

Prie kavutės po Vasario 16-tos minėjimo, iš kairės, v.s. R. Statkuvienė, Australų skautų vadai Alston Park AM ir John Ravenhall, v.s. N. Ramanauskas, ponija Park ir v.s. H. Antanaitis.

Po medalių įteikimo, iš kairės, v.s. R. Statkuvienė, Alston Park AM, Mrs. Park, v.s. Narcizas Ramanauskas, John Ravenhall ir ps. Zita Prašmutaitė.

Nuoširdžiai kviečiame Melbourno ir apylinkių lietuvius
į Lietuvos Tūkstantmečio renginį:
aktoriaus Tomo Vaisietos pasirodymą
su programa
"PASKALBĖJIMAS SU LIETUVA",
kuris įvyks sekmadienį, kovo 15 d., 2.30 val. p.p.,
Melbourno Lietuvių Namuose, Teatro salėje.
Bilieto kaina \$10, vaikams ir jaunimui iki 17 metų - veltui.
Renginio koordinatoriai.

SUSIPAŽINKIME: AKTORIUS TOMAS VAISIETA

Tomas Vaisieta gimė 1933 metais rugsėjo 22 d. Varėnos rajone, Norulių kaime (Merkinės parapija), motinai besisvečiuojant pas savo tėvus. Kadangi seneliams atrodė "bloznas", tą pačią dieną ir pakrikštijo Merkinės bažnyčioje. Taiigi, gimtinė Noruliai, o tėviškė - Perloja. Čia prabėgo vaikystė ir jaunystė. Baigęs Nedzingės vidurinę mokyklą, įstojo į Vilniaus

valstybinę konservatoriją, Teatrinių fakultetą. Jį baigęs, gavo aktorius specialybę liudijantį diplomą ir 1958 m. pradėjo dirbti Vilniaus akademiniam dramoms teatre aktoriumi.

Jau pirmasis sezonas parodė, kad ant jo pečių galima krauti pagrindinius vaidmenis. Režisieriai P. Juknevičius, J. Rudzinskas, H. Vancevičius, A. Lapėnas, J. Vaitkus, K. Kymantaitė ir kiti skyrė vaidmenis vieną už kitą sunkesnius, vieną už kitą įdomesnius: Horacijaus (Šekspyro "Hamletas"), Nepažįstamojo (Lermontovo "Maskaradas"), Sergejaus (Arbuzovo "Tai buvo Irkutskas"), Škirgailos (Krėvės "Skirgaila"), Švitrigailos (B. Sruogos "Milžino paunksmė"), Jokobo (Sobolio "Getas"), Islajevo (Turgenevo "Mėnuo kaime") ir daugelį kitų. Sukurta nemažai vaidmenų teatre, radijuje, televizijoje ir kine.

Nuo pirmų aktorystės dienų nesitenkino tuo, ką duoda režisieriai, laisvu nuo repeticijų ir spektaklių metu rengė literatūrines programas, koncertavo, dalyvavo skaitovų konkursuose. Turi kelių konkursų

laureato diplomus, bet pats brangiausias - K. Donelaičio skaitovų konkurso diplomai, iškovotas 1963 m. 1978 metais jam suteiktas Nusipelnusio artisto vardas.

Parengė eilę programų pagal mūsų literatūros klasikų ir dabartinių autorių kūrinius: "Ai būdavo, būdavo...", "Rex", "Sveikinu žemę", "Kad vaikų vaikai atmintų", "Stebuklingas žiburys", "Visais šventais šventa" ir kt., su kuriomis išvažinėjo visą Lietuvą. Su pasisekimu koncertavo (du kartus) JAV, Kanadoje, Maskvoje ir kt. miestuose.

Per savo kūrybinį amžių surengė per 3000 koncertų, kurių didžioji dalis skirta Lietuvos kaimo žmonėms, nes kaimo žmonių dvasia, jų džiaugsmas ir vargai jam labai gerai žinomi ir suprantami. Š. m. kovo mėn. 15 - 29 dienomis Tomas Vaisieta koncertuos Melbourn, Adelaidės, Canberros ir Sydnėjaus lietuvių bendruomenėms.

Renginio koordinatoriai

Pakalbėkime apie sveikatą...

Tinkamas maistas saugo nuo širdies ligų

RAMYBĖ ir poilsis tampa prabangos dalyku. Vis daugiau vartojama kaloringesnio, turinčio nemažai riebalų, lengvai pasisavinamų angliavandenių maisto, todėl tunkama. Visa tai labai neigiamai veikia sveikatą, o ypač širdies ir kraujagyslių sistemą. Todėl pirmasis žingsnis, norint išvengti šios sistemos ligų ar siekiant jas sulėtinti, sumažinti jų daromą žalą - rinktis tinkamą mitybos režimą ir produktus. Ne veltui teigiama, kad sveikatą maždaug 50 proc. lemia gyvensena. Apie trečdalis širdies ir kraujagyslių ligų atsiranda dėl nesveikos mitybos.

Energijos šaltinis

Riebalų apykaitos sutrikimai - viena pagrindinių širdies ir kraujagyslių ligų priežasčių. Riebalai yra svarbus energijos šaltinis, be to, su jais žmogus gauna polinesočiųjų riebalų rūgščių, jų organizmas pats negali pasigaminti, taip pat riebaluose tirpstančių vitaminų. Tačiau, vartojant per daug sočiųjų riebalų rūgščių, padidėja cholesterolio koncentracija kraujyje. Jis pradeda kauptis kraujagyslių sienelėse - atsiranda aterosklerozė, ji gali pasireikšti išemine širdies liga. Vyrai turėtų per dieną suvartoti ne daugiau kaip 95 g, o moterys - apie 75 g riebalų. Kiekvienas turėtų žinoti, kad iš 1 g riebalų

Lietuvos Tūkstantmečio renginys:

Aktoriaus Tomo Vaisietos programa
"PASKALBĖJIMAS SU LIETUVA" -
Australijos lietuviams

Pasirodymų tvarkaraštis:

Melbourn - sekmadienį, kovo 15 d.
Adelaidėje - sekmadienį, kovo 22 d.
Canberroje - šeštadienį, kovo 28 d.
Sydnėje - sekmadienį, kovo 29 d.

Smulkesnę informaciją rasite sekančiuose laikraščio numeriuose.

Renginio koordinatoriai

Tūkstantmečio piešiniai

Nepalikime vaikų nuošaly!

Šimet, kai visos lietuvių bendruomenės ruošiasi švęsti ir jau pradėjo Lietuvos vardo tūkstantmečio renginius, nepalikim nuošaly ir vaikų!

Šeimos pokalbiuose, mokykloje, skautų sueigose tegu ir vaikai pajunta, ką šie metai reiškia lietuviams. Tegū išgirsta apie svarbius ir pasididžiavimo vertus įvykius Lietuvos gyvenime, o išgirdę tegu pabando juos savaip išreikšti.

Jau keleri metai kaip Melbourno Lietuvių Namuose nematėme vaikų paveikslų. Paraginkite vaikus piešti ir surinkite įdomesnius darbus. Tūkstantmečio parodos tema - kas vyko ir kaip gyveno Lietuva prieš 1000 metų ir nuo to laiko iki dabar.

Vaikų iki 15 metų piešinių paroda atidarysime balandžio 19 d., o premijas už geriausius darbus įteiksime per Motinos Dienos minėjimą gegužės 10 d.

Parodos sąlygas ir temų sugestijas rasite sekančiame laikraščio numeryje ir išgirsite per radijo programą, o tuo tarpu įsidėmėkite - paveikslai turi būti ne mažesni kaip "A 4" formato ir be pavidės.

Laiko liko nedaug.

Melbourn Entuziastės

Vaikai, pieškite tūkstantmetį!

Tėvai, seneliai, mokytojai, paraginkit, papasakokit ir pasiūlykit temas, pav. Mindaugo karūnavimas, taurų, lokių ir briedžių medžioklė senovės Lietuvoje, Gedimino pilies įkūrimas, Kęstutis ir Birutė, Trakų

pilis, knygnešiai, Kryžių kalnas, Dariaus ir Girėno skrydis, Kalantos susidėginimas, Lietuvos partizanai, Baltijos kelias.

Paroda numatyta nuo 19 balandžio iki 10 gegužės, kai per Motinos Dienos minėjimą bus įteiktos premijos už geriausius darbus.

Parodos sąlygos: 1) dalyvauja dvi amžiaus grupės; iki 10 metų ir 11 - 15 m.; 2) piešinių tema: Lietuvos istoriniai įvykiai; 3) piešinio dydis ne mažesnis kaip "A 4" lapas; 4) autoriaus vardą, pavardę ir amžių užrašyti tik antroje piešinio pusėje; 5) ne daugiau kaip trys paveikslai to paties autoriaus; 6) visi darbai turi būti pristatyti Entuziastėms iki 12 balandžio. Mes būsim Lietuvių Namuose kiekvieną sekmadienį.

Jei kas norėtų skirti asmeninę premiją geriausiai patikusiam kūriniiui, prašome kreiptis į Liliją (tel. 8707-0347) arba Aleną (tel. 9338-2172).

Laukiame Melbourn, Geelongo ir apylinkių vaikų darbų!

Melbourn Entuziastės

AUKOS "TĖVIŠKĖS AIDAMS"

\$105 G. Varanius, po \$55 A. Gylienė, P. ir V. Gružauskas ACT, Z. Mackevičius, H. Petrauskas, L. Kramilius NSW, T. Rotcas NSW; \$35 J. Balčiūnas, \$30 M. Šiaučiušas Tas., \$25 E. Dainutienė, po \$15 P. Bimba, A. Alseika, V. Pumputis, po \$5 J. Zinkus NSW, V. Pažereckas, A. Barila, J. Alminauskas, M. Kaspariūnas, J. ir A. Jankevičiai.

Nuoširdžiai dėkojame už aukas, kurios padeda laikraščiu gyvuoti.

"Tėviškės Aidų" administracija

gaunama du kartus daugiau kalorijų nei iš 1 g angliavandenių ar baltymų. Patys riebalai nėra blogai. Jie, kaip sudedamoji maisto dalis, reikalingi organizmui, tai - energijos resursai. Riebalų reikia ir organizmo įvairioms struktūroms susidaryti. Jų būtina gauti tiek, kiek sunaudojama. Jei žmogus daug

ir sunkiai fiziškai dirba, jis gali sau leisti suvartoti daugiau riebalų. Jei darbas lengvas, sėdimas, reikia atidžiai rinktis, ką valgyti.

Parodo organizmo būklę Kiekvienam vertėtų išsitiirti kraujyje esančių riebalinių junginių kiekį, nes jis tiksliausiai parodo organizmo būklę. **"Sekundė" (Bus daugiau)**

Sudaromas Australijos Lietuvių Dienų Melbourne (2010) Ruošos Komitetas

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba skelbia, kad yra sudaromas Melbourne 2010 m. vyksiančių Australijos Lietuvių Dienų Ruošos Komitetas.

ALB Ruošos Komiteto pirmininkė sutiko būti Rita Mačiulaitienė.

Norintieji įsijungti į Ruošos Komiteto darbą prašomi susisiekti su Rita Mačiulaitiene tel.: 0425 704 890 arba epaštu: ritamaculaitis@yahoo.com.au

Paulius Kabaila,
ALB Melb. apyl. valdybos pirmininkas

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame ilgametei prenumeratori Teresei Jurgelaitienei už gražų fantą "Tėviškės Aidams" lėšas surinkti. Surinkta \$100.

Brangiai ir darbščiai narei
Editai Bertašienėi mirus,
giliai užjaučiame seserę Martą,
geriausią draugę Daną ir visą šeimą bei
artimuosius.
Melbourno Socialinės Globos Moterų
Draugija

Ilgametį ir aktyvų Melbourno Pensininkų Sąjungos narį,
Albiną Miškinį ir jo šeimą, sunkią netekties valandą,

mirus jo mylimai žmonai **Izabėlei,**

nuoširdžiai užjaučia Pensininkų valdyba ir nariai

Ilgametę ir aktyvią Melbourno Pensininkų Sąjungos
narę Marta Tamos nuoširdžiai užjaučiame,

jos mylimai sesutei, **Editai Bertašienėi, mirus.**

Pensininkų valdyba ir nariai

a.a. Halinos Statkuvienės atminimui, vietoj gėlių, aukos Melbourno Katalikių Moterų Draugijai ir Melbourno Socialinės Globos Moterų Draugijai:

Po \$100 Z. Mackevičius, Vaitiekūnų šeima; po \$50 John, Vida ir Monika; R. Čiurinskienė, O.L. Prašmutai, A.L. Bimbos, J. J. Vaitiekūnai, A. Kristens, Petraičių šeima, Šmitai, A.N. Kairaičiai, Didžių šeima; po \$30 M.L. Kozlovskiai, M. Miliauskienė, D. Lynikienė, po \$25 J. Valaitienė, po \$20 I. Vilkišienė, L.Tiganj, P. Jokubaitis, Z. Poškaitis, dr. K. Zdanis, A.G. Karazijos, J.P. Šimkai, V. Bladzevičienė, S.A. Mucenikai, B. Prašmutaitė, V. R. Savickai, Rutkauskų šeima, Anonimas, R. Caldwell, T. Počiūnienė, E. Stephens, A. Vyšniauskienė, S. Žemkalnienė, A.A. Lubinai, J.J. Žalkauskai, D.P. Baltučiai, E. Šidlauskas, R.V. Mačiulaičiai, V.A. Sakalauskai, P. E. Šiurna, R. Jokubaitienė, A.V. Baltrukoniai, E. Marganavičius, G. Jokubaitienė, Strungų šeima, S. Simutyte-Oetterli, O. Maleckienė, M. Igaunienė, L. Rūbas, Z. Prašmutaitė, M. Prašmutienė, I. Tamošaitienė, A.J. Vaičiuliai, P. Švambarys, J. Jankevičiai, D. Sparvelienė, R.V. Pampučiai, po \$15 R. Švambarytė-Kenny, po \$10 R. Švambarys, J. Vaičiulytė, V. Savickas, M. A. Augustinai, P. Bimba, O. Binkienė, V. Petraitenė, Virginija Laurinaitis, L. Gaigalienė, D. Danis, A. Skeivys, po \$5 L. Petrusevičienė, R. Švambarienė. Viso \$1490.

Parduodami tautiniai
rūbai,
prašome kreiptis
tel. 03-83618745.

"Tėviškės Aidų" prenumeratora nuo š.m.
kovo 1 d. pakeliama penkais doleriais.
Kaina metams \$50.
ALKF valdyba ir "Tėviškės Aidų"
administracija

A. † A. VIKTORIJA JABLONSKIENĖ

a.a. Viktorija Rumcikaitė gimė 1916 metais gruodžio 23 d. Panevėžyje. Motina Veronika, tėvas Stasys. Savo tėvo niekuomet nepažino, nes jis buvo lietuvis karys vokiečių kariuomenėje, kuris Pirmo Pasaulinio Karo sukūry dingo.

Velionė lankė Panevėžio gimnaziją ir 1936 metais baigė Šiaulių Mokytojų Seminariją. 1941 metais ištekojo už Zenono Antanaičio ir turėjo du vaikus, Henriką ir Ireną Lilijaną. 1944, kaip daugelis kitų turėjo pasitraukti iš Lietuvos į Vokietiją. Jai neilgai teko džiaugtis su dukrele, nes ji mirė per bombardavimą Neumunster miesto, kur ji yra ir palaidota. Vokietijoje gyveno anglų zonoje, įvairiuose DP lageriuose, Lubeck, Wedel ir Fallingbostel. 1949 buvo pervežta su šeima į Bagnolį prie Napoli miesto.

1949 m. gruodžio mėn. velionė kartu su savo mama Veronika ir sūnumi Henriku atplaukė laivu "General Black" į Sydnę, gyveno Bathurst ir Cowra imigrantų stovyklose. Visi trys 1953 metais apsigyveno Sydney, Hurstville priemiestyje. Čia ji ištekojo už Antano Jablonskio. Naujos vedybos prarastos a.a. prelado Petro Butkaus. Jos naujas gyvenimas buvo labai laimingas. Hurstvillės namai buvo žinomi pradžioje kaip susirinkimo ir pasilinksminimo vieta Plunksno Klubo nariams.

Velionė savo būdu buvo nesudėtinga, labai tiesi - taip kaip ji ką nors matydavo ji ir taip pasisakydavo. Ji turėjo ypač šviesų protą, laisvai kalbėjo penkias kalbas, mėgo spręsti kryžiažodžius iš angliškų žurnalų, net prieš kokius metus pradėjo spręsti "Sudoku", o dėl kokių nors skaitlinių apskaičiavimų ji buvo ypač greitai.

Tačiau kas buvo ypatinga apie ją tai jos jumoro gyselė. Ji mokėjo papasakoti su atitinkamu akcentu, išraiška ir rankų judesiais įvairius anekdotus, kurie per šeimos susibūrimus visuomet sukeldavo daug juoko.

a.a. Viktorijos pagrindinis interesas tai buvo kortų lošimas, kaip jau mes visi pastebėjome, kad kas sekmadienį po pamaldų, ji su kitais turėjo savo nuolatinį kampilį žaisti jos mėgiamiausią žaidimą proferansą.

Ji priklausė Katalikių Moterų Draugijai, buvo Pensininkų Draugijos ir Gyvojo Rožinio Būrelio valdybose. Eilę metų dažnai per Mišias skaitė skaitinius.

Dieną prieš mirtį ji atšventė savo 92-ąją gimtadienį ligoninėje kartu su savo trimis anūkais ir kitais šeimos nariais. Jos protas buvo žvalus iki pat jos mirties.

a.a. Viktorija iškeliavo į Amžinybę 2008 m. gruodžio 24 d. ir yra palaidota šalia savo vyro Antano Jablonskio, Fawkner kapinėse, Melbourne.

a.a. Viktorija išsėkis ramybėje Dievo prieglobstyje.

PADEKA

Iškeliavus mylimai mamai a.a. Viktorijai JABLONSKIENEI į Amžinybę nuoširdžiai dėkoju giminėms, draugams ir pažįstamiems lankiusiems mamą ligoninėje, išlydėjus ją į amžiną gyvenimą, už išreikštą užuojautą raštu ar žodžiu, ir už aukas Jėzaus Gailestingumo Šventovei Vilniuje vietoj gėlių.

Dėkoju ALB Krašto Tarybos nariams, kurie pasirašę užuojautos lankstą.

Esu dėkingas Malvinai Miliauskienei už rožančių bažnyčioje, už jautrius atsisveikinimo žodžius Pensininkų vardu Irenai Vilkišienei, Katalikių Moterų Draugijos vardu Aldonai Butkutei, Gyvojo Rožančiaus vardu Rūtai Kenny.

Išskirtinai labai dėkoju Rūtai Kemešytei už paruošimą ir papuošimą stalų šermenims ir Rimui Skeiviuvi už maisto pagaminimą. Mūsų klebonui Algiiui Šimkui, kuris nuolat lankė mamą prieš ir per visą jos ligą ir suteikė mamai daug džiaugsmo ir draugystės jos gyvenime. Tariu nuoširdžiausią ačiū!

Sūnus Henrikas, marti Dalia ir anūkai Aidai, Vytautas ir Girius Antanaičiai.

LIETUVOS TŪKSTANTMEČIO DAINŲ ŠVENTĖ

"AMŽIŲ SUTARTINĖ"

PROGRAMA 2009 m. liepos 1-6 d.

Vilniuje:

Liepos 1 d. 18.00 Profesionaliosios kūrybos vakaras, Sereikiškių parke ir Katedros aikštėje

Liepos 2 d. 16.00 Liaudies meno parodos atidarymas Taikomosios dailės muziejuje, Arsenale
19.00 Chordinės muzikos vakaras Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje
22.00 Modernizuoto folkloro programa "Ugnies giesmės" Kalnų parke

Kaune:

Liepos 2 d. 19.00 Kanklių koncertas "Skambėkite, kanklės" Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje

Vilniuje:

Liepos 3 d. 17.00 Moksleivių Dainų diena Vingio parke
Liepos 4 d. 10.00 Folkloro diena "Žemynėle žiedkelele" Sereikiškių parke, Pilių teritorijoje ir Katedros aikštėje14.00- 18.00 Pučiamųjų orkestrų koncertai Rotušės aikštėje
20.00 Pučiamųjų orkestrų koncertas "Vario audra" Kalnų parke

Kaune:

Liepos 4 d. 21.30 Ansamblių vakaras "Metai" Dainų slėnyje

Vilniuje:

Liepos 5 d. 13.00 Mėgėjų teatrų pasirodymai "Vaidinam tėvų kalba" Rotušės aikštėje
18.00 Jungtinis mėgėjų teatrų spektaklis "Amerika pirtyje" Lietuvos rusų dramos teatre

21.00 Šokių diena "Laiko brydėm" Žalgirio stadione

Liepos 6 d. 14.00 Eitynės

17.00 Dainų diena "Tūkstančio aušrų dainos Lietuvai" Vingio parke

Atsiminimai prieš 60 metų

Tarp brangiausių daiktų užsilikę tevelio Prano dovana maldaknygė po Sutvirtinimo Sakramento, kurį suteikė vyskupas Mečislovas Reinys, Lukšiuose 1939 m. Užrašų knygutė 1944 .III. 24 d. išeinu į Generolo Povilo Plehavičiaus Vietinę Rinktinę. Dienoraštis lietuvių ir anglų kalba, kokia tuo laiku mokėjau. Ant Dienoraščio užrašyta toki žodžiai :

DIARY - TAGEBUCH
DIENORAŠTIS

*Of the Voyage to Australia
Iš kelionės dienų į Australiją
Aus der Reise nach Australia
AUSTRALIA ???*

The Land of Tomorrow

Pirmas lapas 1949.X.18 d. antradienis. Išplaukiame iš Nepolio laivu NELLY III, Kapitonas norvegas E Svenning. Laivas vokiečių atiduotas norvegams už jų padarytą žalą Norvegijai.

Dienoraščio kiekvieną dieną puse lietuvių kalba, kita pusė anglų, kad ir netobula. Kelionėje dirbu laivo Policijoje. Pagal laivo manifestą Kapitonas Svenning 13/11/49 pasirašė Melbourne , kad atvežė tokį krovinį į Australiją.

SUMMARY OF PASSENGERS.

Adult males 690, females 458, children to 12 years males 206, females 210 viso 1554. Tarp jų lietuviai: Besaparienė Petrė, dukra Angelė, Seigys Jonas, Seigys Petra -Berta, Zujutė Olga, Seigys Jonas ir žmona Elena, Dagys Raimondas, Dagienė Elena 66 m ir mergaitė Dalytė Elena 2 metų, Valterienė Zofija ir dukrelės Nijolė 4 m ir Danguolė 3 m., Cates Vaelovas ir Katarina, vaikai Renate-Ursula, Aleksandra ir Alfonsas, Zeimutė Aleksandra, Adomaitienė Julija ir dukra Elena 15m, Rukštelė Aleksas, Kleinauskas Juozas, Michalenko Mikus, Turnevičius Ervinas, Antanas Kramilius, Steiblys Justas, Senas Herman ir žmona Charlotte, Šniras Juozas , žmona Valentina , vaikai Birutė

ir Algirdas, Kovalskis Stepas (Judge), žmona Gražina ir vaikai Jūras ir Guoda, Kapociūnas Bronius, žmona Marija ir vaikai Irena su Vytautu, Jocaitė Stanislava ir duktė Regina-Ona 1 m.

Viso lietuvių 26 suaugę ir 17 vaikų - 43 asmenys. Latvių 90 asmenų ir Estų 22.

Išlipdami iš laivo lietuvių vardu surašiau toki padėkos raštą Kapitoniui E. Svenning.

13.11.1949 Sunday.

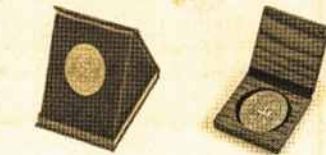
DEAR CAPTAIN E. SVENNING
NELLY III

On behalf of 26 adults and 17 children from Lithuania, please accept our sincere Thank You for a pleasant and safe journey from Naples to Melbourne in Australia. May The Lord Bless You and keep You above dangerous seas on the Oceans.

Signed: Antanas Kramilius,
Jonas Steiblys

Ši kelionė buvo skirtinga nuo ankstesnių kelionių. Išplaukus iš Sueso kanalo Nelly III plaukė be sustojimo per vandenyną tiesiai į Melbourną. Atplaukėme per 26 dienas. Pirmą žemyną pastebėjome jau Vakarų Australijos krantus. Toliau vėl tik audringas vanduo iki Melbourno. Keletas moterų gulėjo visa kelią ligoninėje jūrų liga iki pat Melbourno. Pastebėtos asmenybės. Mūsų Policijos Šefas buvo vengras, kalbejo angliškai ir nešiojo kokio tai Grafo uniformą. Mano kajutėje buvo du lenkai. Vienas buvęs belaisvis 10 metų Vokietijoje. Stebėjosi, kad mes tarp savęs tuo laiku kalbėjome vokiškai. Aišku, kad jie nemėgo vokiečių, tai ir jų kalbos nesimokė. Kitas tipas, lenkas Katčmareck. Apie 40 metų. Nosis kumpesnė negu Abraomo ... Lenkai jį vadindavo žydo... Teisindavosi žmogelis : „Ne pane , ja polak“. Kadangi lenkų buvo

LITHUANIA'S 1000 YEAR ANNIVERSARY SOUVENIRS

Souvenir medals (brass; silvered; coloured):

Leather encasement - 50 Lt.

Wooden encasement - 45 Lt.

Paper encasement - 37 Lt.

Brass or silvered.

Medal size - 44x52 mm.

Souvenir pins:

With colour - 7 Lt.

Without color (brass, silvered) - 5 Lt.

Pin size - 13,5x16,5 mm.

Pins with amber:

Without colour (brass, silvered) - 13 Lt.

With colour - 15 Lt.

*** All prices without postage.

JAB "Alpera" / www.alpera.lt

Titnaga g. 10 / LT-02300 Vilnius / Tel. +370 52 311667

Mob. Tel. +370 686 57756 / E-mail - paulius@alpera.lt

ALPERA

dauguma šiame laive, tai Katčmarekas suradęs mikrofoną, dažnai rėkdavo per jį su tokiu pranešimu . „U vaga u vaga. Poliacis birka...“

Miegojome dviaukštėse lovose. Virš manęs gulėjo tamsių plaukų vyrukas, skaitė jis vokiškas knygas ir kalbėjome vokiškai. Pasigyriau, kaip mus vokiečiai šaudė. Vyrukas pasisakė, kad jam vokiečiai salutuodavo ir keisdavo kalbą. Nedrįsau klausti kodėl?

Vieną dieną parėjes iš tarnybos pasiėmęs lietuvišką knygą atsigulęs pradėjau skaityti. Pastebėjęs mano bendrakeleivis viršuje prašneko; „Ei, was fur Sprache is das „? Aš atsakiau „Litaush“ „Tai tu lietuvis“. Atidaro burną mano draugelis viršuje. „ Jonas Steiblys. Lietuvoje buvo Steiblitz“... Aš jo neklausiau kodėl

ir jis man apie tai nepasakojo. Toliau jau susikalbėjome be bėdos lietuviškai. Išlipę iš laivo atsiradome traukinyje į Bonegila ? Traukinys sustoja Seymour. Gelžinkelio stoties restorane duoda pietus. Valgome kartu su Steibliu ir šnekame lietuviškai. Staiga priena baltais chalatais dvi lietuvaitės dirbančios restorane ir išgirdusios kalbant lietuviškai.

„Labas vyrukai „ ir greitai pasikeičiame pavardėmis. Rodos, kad viena buvo Aukštikalnytė, o kita ar ne Dičmanaitė. Išgaravo iš atminties, kad ir graži mergina... Kelionė baigiasi Bonegiloje. Gautos storos vilnonės kelnės grauzė karštyje visus organus, kuriems tuo laiku dar nežinojome vardų ...Tai tiek atminties prieš 60 metų.

Jeigu dar yra like gyvų iš šito laivo, malonu būtų iš jūsų išgirsti.

Antanas Kramilius

Naujiena: leidyklos "Sviesa" ir "Alma litera" išleido mokyklų bendruomenėms skirtą laikraštį "Šoktonas".

pranešė TMID prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Užsienio lietuvių skyriaus Lituanistinio švietimo poskyrio vyriausioji specialistė Virginija Klimavičienė, Tel. +370 5 212 22 49, El. p.: virginija.klimaviciene@tmid.lt

Australijos Lietuvių Fondui
aukojo:a.a Halinos Statkuvienės
atminimui -

\$50 M. Sodaitienė (\$710)

a.a Aleksandros Petrauskienės
atminimui (mirė Panevėžyje) -

\$50 M. Juškieienė (\$110)

Valdybos vardu dėkoju už aukas.
Audrius Balbata, ALF išdininkas